

Hallitus esittää uutta vammaispalvelulakia

sosiaali- ja terveysministeriö

22.9.2022 13.58 TIEDOTE

Vammaispalvelulain uudistuksen tarkoituksena on tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa sekä turvataan yksilöllisen tarpeen mukaiset, riittävät ja laadultaan hyvät palvelut.

Lähes kaikkiin uuden lain mukaisiin palveluihin olisi subjektiivinen oikeus, jotta jokainen vammaisen henkilö voisi saada yksilöllisen tarpeensa mukaiset palvelut. Oikeus palveluihin määrittyisi tarpeen, ei diagnoosin perusteella. Palvelut säilyisivät edelleen

palvelut. Oikeus palveluihin määrittyisi tarpeen, ei diagnoosin perusteella. Palvelut säilyisivät edelleen pääosin maksuttomina.

Asiakkaan osallisuus palvelujen valinnassa vahvistuisi

Asiakasprosessiin ja erityisesti palvelujen valintaan kiinnitettäisiin uuden lain myötä vahvemmin huomiota. Onnistuneen asiakasprosessin edellytyksenä on vammaisen henkilön osallisuus asiakasprosessin kaikissa vaiheissa. Laki edellyttäisi, että vammaisen henkilö saa riittävästi tietoa ymmärrettävässä muodossa, käyttää hallitsemaansa kieltä tai kommunikointikeinoja, tarvittaessa tulkkauspalvelua ja tukea oman näkemyksensä muodostamiseen ja ilmaisemiseen ikänsä ja kehitysvaiheensa edellyttämällä tavalla.

Uusia vammaispalvelulain mukaisia palveluita olisivat erityinen osallisuuden tuki ja tuettu päätöksenteko

Erityinen osallisuuden tuki olisi yksilöllistä, toisen henkilön antamaa tukea, joka tekisi mahdolliseksi yhteydenpidon vammaiselle henkilölle itselleen tärkeisiin ihmisiin ja itselle tärkeiden asioiden tekemisen joko kodin ulkopuolella tai kotona. Se olisi tarkoitettu erityisesti niille vammaisille henkilöille, joiden tarpeisiin henkilökohtainen apu ei vastaa.

Tuettu päätöksenteko olisi yksilöllisen tarpeen mukainen tuki asioiden ymmärtämiseen, oman mielipiteen muodostamiseen ja ilmaisemiseen, päätösten seurausten arvioimiseen sekä päätösten tekemiseen ja toteuttamiseen. Erillisenä palveluna tuettua päätöksentekoa voisi saada, jos vammaisen henkilö tarvitsee tukea omassa elämässään merkittävien päätösten tekemiseen. Muissa tilanteissa tuettu päätöksenteko sisältyy toimintatapana tämän lain perusteella järjestettäviin palveluihin, jos se soveltuu palvelun luonteeseen.

Liikkumisen tuen toteuttamistapoihin tulisi kuljetuspalvelun lisäksi uusia vaihtoehtoja, esimerkiksi henkilökohtainen apu, saattajapalvelu ja muun kulkuvälineen kuin auton antaminen vammaisen henkilön käyttöön. Liikkumisen tuki voitaisiin jaksottaa kuukauden sijaan jopa vuoden ajalle. Vammaisen henkilö voisi saada käyttöönsä matkabudjetin, jota voisi käyttää koko maan alueella. Matkabudjetti perustuisi matkojen määrän sijaan kilometri- ja euromäärään.

Uuden lain perusteella voisi saada myös valmennusta, henkilökohtaista apua, vaativaa moniammatillista tukea, asumisen tukea, lapsen asumisen tukea, esteettömän asumisen tukea, lyhytaikaista huolenpitoa ja päivätoimintaa sekä taloudellista tukea välineiden ja teknisten ratkaisujen hankkimiseen.

Hallitus antoi asiaa koskevan esityksen eduskunnalle 22 syyskuuta 2022. Tavoitteena on, että uusi vammaispalvelulaki tulisi voimaan samalla, kun vammaispalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023 sote-uudistuksen tullessa voimaan. Lakiin tulisi kolmen vuoden siirtymäaika, jolla halutaan turvata vammaisille henkilöille palveluiden jatkuvuus siirtävävaiheessa.

- [Hallituksen esitys](#)
- [Vammaispalvelulaki](#) (STM:n verkkosivu)

Lisätietoja:

Sirkka Sivula, lakimies, p. 02951 63007, etunimi.sukunimi@gov.fi

Anne-Mari Raassina, neuvotteleva virkamies, p. 02951 63405, etunimi.sukunimi@gov.fi

Ida Hakanen, lakimies, p. 02951 63173, etunimi.sukunimi@gov.fi

HYVINVOINTI PALVELUT PÄÄTÖKSET SOSIAALIPALVELUT SOSIAALIPALVELUT UUDISTUKSET VAMMAISPALVELUT